

Budgetlægningen 2021-2024

X.A Øget indsats for CO₂-reduktioner via grønne indkøb
Fremsat af: Miljø- og klimaudvalget
Formål og indhold Klimabelastningen fra de varer og produkter, regionen køber, står for i størrelsesordenen 80-90 % af regionens klimabelastning ¹ , men indkøbsafdelingen har inden for de nuværende rammer vanskeligt ved at prioritere grønne indkøb i tilstrækkelig grad, således at regionen i højere grad opnår højere bæredygtighed. Dette budgetforslag udfolder muligheden for at øge indsatsen for grønne indkøb. Indsatsen kan vælges finansieret via klimakompensation på flyrejser (se budgetforslag X.B).
Administrationens vurdering: Af Region Hovedstadens indkøbspolitik fremgår fire pejlemærker for regionens indkøb, herunder ét om samfundsansvar, etik og bæredygtighed. Derudover fremgår det, at Region Hovedstaden har en forpligtelse til at forandre og påvirke samfundet i den rigtige retning. Målet om en ambitiøs indsats for grønne indkøb er også indskrevet som mål i regionens handlingsplan for FN's verdensmål, og grønne indkøb understøtter mange andre mål i handlingsplanen, særligt at hospitaler kan blive affaldsfrie i 2035. De konkrete indsatser sker bl.a. i regi af den concernfælles indsats "Grøn Drift og Udvikling".
<i>Politisk mandat:</i> Der er imidlertid ikke en klar placering af ansvaret for grønne indkøb, og der er ikke en entydig plan med konkrete mål for grønne indkøb i regionen. I praksis besværliggøres de grønne indkøb af, at andre hensyn, fx økonomiske målsætninger, kliniske og patient sikkerhedsmæssige hensyn, kan være i strid med ønsket om grønne indkøb. Administrationen er ikke afklaret med, hvordan grønne indkøb prioriteres, når flere hensyn støder sammen. Hvis regionens indkøb skal blive en drivkraft i den grønne omstilling, er der derfor behov for at vægte miljø, på områder med miljømæssig effekt, i forhold til andre hensyn – og desuden behov for midler til at dække risikoen for merpris i nogle indkøb.
<i>CO₂-effekt:</i> Klimaaftrykket fra de varer der købes ind til hospitalerne, udgør i størrelsesordenen 80-90 % af regionens samlede klimapåvirkning, mens elforbrug, varmekonsum og transport udgør de resterende 10-20 % af CO ₂ -udledningerne. De fleste af regionens nuværende grønne indkøb er målrettet energiforbrugende varer eller regionens egne transportmidler/-services, mens få grønne indkøb er målrettet de 80-90 % af regionens klimabelastning, der kommer fra varenes klimaaftryk. For store dele af administrationen er det ny viden, at indkøb påvirker klimaet så relativt meget, og regionen har hidtil ikke arbejdet struktureret med at prioritere indsatsen efter klimaeffekten. Skal indsatsen for grønne indkøb bidrage til at opfylde Paris-aftalen og det nationale mål om 70 % CO ₂ -reduktioner i 2030, bør indsatsen derfor så vidt muligt struktureres efter at ramme de mest CO ₂ -tunge indkøb.
<i>Organisering:</i> I dag plukker regionen mange af de lavthængende frugter, dvs. indkøber grønne varer, der er på markedet og kan indkøbes uden merpris. Skal regionen i højere grad medvirke til at rykke markedet, kræver det mere arbejde og et langt sigte, idet der skal læres og implementeres nye

¹ Dette er ikke dokumenteret, men baseret på opgørelser fra region Midt og Nord.

tilgange og metoder, ikke bare i indkøbsafdelingen, men i hele organisationen. En sådan indsats kræver langt tættere dialog med både markedet og med brugerne inden for egen organisation, så der kan udvikles nye løsninger, der tilgodeser alle behov. Derudover er det vigtigt at Region Hovedstaden arbejder sammen med de andre regioner, samt samarbejder med nordiske regioner med henblik på at sætte en grøn bevægelse i gang hos de store internationale leverandører af medicinsk udstyr.

Kompetenceopbygning:

Det kan være komplekst, tidskrævende og fordyrende at udføre grønne indkøb. Ofte er der ikke (tilstrækkeligt) grønne varer på hylden, og leverandørerne skal motiveres til at udvikle dem, eksempelvis via markedsdialog og offentlig-private innovationssamarbejder. Denne opgave kræver nye kompetencer i indkøbsafdelingen såvel som tid til at lære og implementere nye metoder i indkøbsprocesserne.

Regionen har siden foråret 2019 haft tilknyttet en grøn indkøbsrådgiver (et halvt årsværk), der bl.a. bistår med specialistviden og udvikler grønne krav til regionens kommende udbudsområder. Denne konstruktion har vist sig særdeles stærk som drivkraft i at styrke de grønne hensyn i indkøbssituationen samt indføre ny viden til organisationen omkring grønne indkøb.

Hvad kræver en øget indsats:

Administrationen vurderer, at en øget indsats for grønne indkøb bør indeholde:

- En opnormering med flere grønne indkøbsrådgivere og projektledere til bæredygtige projekter, herunder offentlig-private innovationssamarbejder, tilknyttet indkøbsafdelingen
- Kompetenceopbygning hos regionens indkøbskonsulenter og andre relevante medarbejdergrupper
- En pulje til at dække risikoen for merpris, når der stilles grønne krav i udbud
- En pulje til at igangsætte offentlig-private innovationssamarbejder, der kan være med til at rykke markedet

Hvis dette budgetforslag vedtages, vil der blive udarbejdet et forslag til fordeling af de afsatte midler mellem ovenstående formål, samt et oplæg til kriterier for, hvordan konkrete forslag til indsatser prioriteres og udvælges. Det er afgørende for indsatsens langtidseffekt, at en væsentlig del af midlerne øremærkes til ansættelse af yderligere 1-2 grønne indkøbsrådgivere og projektledere af grønne tiltag, samt kompetenceopbygning hos indkøbskonsulenterne.

Forventet effekt:

Indsatsen forventes på kort sigt at resultere i en beskedent (og ikke-målbar) CO₂-reduktion via regionens indkøb. Men langt vigtigere, forventes indsatsen at kunne påbegynde en omstilling af hele organisationen, så regionen bliver i stand til – på langt sigt – at yde et langt større bidrag end i dag til reduktion af de globale CO₂-udledninger.

Yderligere forventes der gennem indsatsen opbygget værdifulde erfaringer med, hvordan vi kan definere og arbejde med grønne indkøb på en måde, så vi på langt sigt også kan følge og synliggøre vores fremskridt ift. CO₂-reduktioner.

Sammenhæng til de politiske målsætninger

Forslaget bidrager til opfyldelse af en række af målene i regionens handlingsplan for FN's verdensmål, herunder især målet om affaldsfrie hospitaler i 2035. Det bidrager også til realisering af den Regionale Udviklingsstrategi (RUS). Endvidere understøtter forslaget regionens bidrag til det nationale mål om 70 % CO₂-reduktion i 2030 og opfyldelse af Paris-aftalen.

Forslagets konsekvenser – økonomi, personale og tid (i mio. kr.)

	2021	2022	2023	2024
Løn til evt. nye årsværk	1,2 mio.	1,2 mio.	0,6 mio.	0
Øvrig drift til dyrere indkøb	3,8 mio.	4,1 mio.	5,1 mio.	5,7 mio.
Kompetenceudvikling af indkøb mfl.	0,8	0,5	0,1	0,1
Årsværk (hvis der skal ansættes nye) Angiv antal	2	2	1	0
Samlet udgift	5,8 mio.	5,8 mio.	5,8 mio.	5,8 mio.

Det bør for forslag vedr. det regionale udviklingsområde anføres om forslaget kan tilsagnsbudgetteres

Evt. uddybende beskrivelse:

Udgifterne til kompetenceopbygning forventes at falde med årene, da målet med investeringen er, at alle indkøbere får de nødvendige kompetencer til at gennemføre bæredygtige indkøb. Det er vigtigt at understrege, at udgifterne skal kvalificeres yderligere, hvis indsatsen prioriteres.

Indsatsen kan finansieres via klimakompensation på flyrejser (se budgetforslag X.B)

Anfør, hvilket område forslaget vedrører (finansieringsmæssigt): Hvis forslaget finansieres af flere kasser, skal andelene fra kasserne anføres (fx sundhed 1/3, regional udvikling 2/3).

Sundhedskassen	x
Den regionale udviklingskasse	
Det sociale område	